

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

Кульбашина Г.А., бакалавр

Науковий керівник: к.е.н., доцент Волошенюк В.В.

На сучасному етапі розвитку економіки країни від ефективності інвестиційної політики залежить стан виробництва, рівень технічного оснащення підприємств народного господарства основними фондами, можливість структурної перебудови економіки, вирішення соціальних та екологічних проблем, модернізації виробництва та досягнень науково-технічного прогресу. Інвестиції є основою для розвитку не лише підприємств окремих галузей, а й економіки країни в цілому.

Актуальність даного питання в Україні пов'язана з тим, що держава не може досягти сталих темпів економічного зростання без належного розвитку кожної з її територій, у зв'язку з чим бюджетних коштів не вистачає для фінансування всіх потреб. Таким чином, постає необхідність пошуку альтернативних джерел фінансування, якими стають інвестиції.

Аналізу сутності поняття «інвестиції» та дослідженню їх природи приділяють увагу багато вчених. Так, вагомий внесок у дослідження даних питань зробили В. Г. Федоренко, С. Фішер та інші. Поняття «інвестиції» є досить широким і в літературі є велика кількість його визначень. Тлумачення поняття «інвестиції» різними вченими наведено в табл. 1.

Загалом інвестиційний клімат – це сукупність економічних правових, регуляторних, політичних та інших факторів, які в кінцевому рахунку визначають ступінь ризику капіталовкладень та можливість їх ефективного використання. Для країни інвестиційний клімат означає сукупність політичних, правових, економічних та соціальних умов, що забезпечують та сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та закордонних інвесторів.

Таблиця 1

Розкриття поняття «інвестиції» різними авторами

Автори	Визначення поняття «інвестиції»
С. Фішер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензі	Інвестиції – це витрати на створення нових потужностей з виробництва машин, фінансування житлового, промислового або сільськогосподарського будівництва, а також запасів.
Л. Гітман, М. Джонк	Інвестиції – це спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити збереження або зростання суми капіталу.
В.Г. Федоренко	Інвестиції – це вкладання капіталу з метою подальшого його збільшення.

Існуючі в Україні перешкоди реалізації пріоритетів формування інвестиційного клімату мають системний характер і охоплюють правову, економічну, науково-технологічну та фінансову складові. Ключовими характерними особливостями, які стримують поліпшення інвестиційного клімату, є:

1. Відсутність в Україні сталої стратегії та відповідного національного плану дій, який є прийнятним та наслідуються усіма політичними «командами» й орієнтований на забезпечення усім суб'єктам економічних відносин рівних економічних прав та обов'язків у здійсненні фінансово-економічної діяльності.

2. Переобтяженість регуляторними нормами та складність податкової системи.

3. Недієздатність механізмів забезпечення ринкових прав і свобод інвесторів, а також низький рівень захисту інвесторів.

4. Низький рівень ефективності законодавства з питань корпоративного управління, що обумовлює виникнення конфліктів та протистоянь із залученням силових органів, блокування діяльності підприємств, нагнітання соціальної напруженості. Зокрема, найгострішими проблемами є непрозорість системи реєстрації та можливість викривлення відомостей про акціонерів, розмивання капіталу внаслідок додаткових емісій акцій, блокування проведення зборів акціонерів тощо.

5. Негативний міжнародний імідж України, який склався внаслідок відсутності масових «успішних» інвестиційних історій, які б могли слугувати засобом реклами національного інвестиційного клімату; низький рівень підготовки суб'єктів національної економіки до формування інвестиційних пропозицій; значні диспропорції регіонального та галузевого розвитку, що обумовлюють концентрацію інвестицій у вузьких сегментах ринків та територій; застарілість інфраструктури тощо.

Для активного залучення іноземних інвестицій необхідно досягти стабілізації економічного середовища і перш за все — комплексу законодавчих актів, які регулюють підприємницьку діяльність, у тому числі із залученням іноземного капіталу. Зараз більшість інвесторів (діючих і потенційних) головним чином — дрібні капіталовкладники, які шукають швидкого прибутку. Солідні інвестори, котрих потребує Україна і могла б потенційно залучати, чекають суттєвого поліпшення інвестиційного клімату. Серед основних факторів, що заважають покращенню інвестиційної політики, можна зазначити такі:

- орієнтація українського уряду на залучення фінансових ресурсів переважно від міжнародних фінансових організацій (МВФ, МБРР), що призводить до недооцінки необхідності стимулювання дій приватних іноземних інвесторів;

- домінування урядової політики в Україні та вплив на неї політико-економічних угруповань, орієнтованих на отримання не економічного прибутку, а рентних доходів, що стимулює закритість та викликає негативне ставлення до "чужинців": як національних, так і іноземних потенційних інвесторів;

- в урядових структурах та на регіональному рівні управління зберігається поділ інвесторів на „своїх” (вітчизняних) та „чужих” іноземних; однак зрозуміло, що сьогодні від бюрократичного свавілля потерпають як перші, так і другі.

Отже, визначивши усі недоліки інвестиційного клімату України можна визначити основні напрямки поліпшення інвестиційного середовища країни, а саме:

- формування сприятливого інвестиційного іміджу через організацію та участь в міжнародних виставках, ярмарках, інвестиційних проектах, публікації в міжнародних друкованих виданнях відповідного профілю;

- сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури (інвестиційних фондів, аудиторських та страхових компаній);

- покращання інформаційного забезпечення іноземних інвесторів про потенційні можливості інвестування;

- розробка та подання пропозицій у вищі органи державної влади України щодо вдосконалення державного регулювання сфери іноземного інвестування;

- підтримка малого підприємництва, оскільки малий та середній бізнес дозволяють використовувати інвестиційний потенціал територій, створювати конкурентне ринкове середовище, швидко реагувати на споживчі потреби і кон'юнктуру ринку, розширюють мережу видів діяльності, орієнтуються на регіональну і місцеву специфіку;

- сприяння розвитку фондового ринку з метою активізації участі іноземних інвесторів у процесах приватизації, зокрема шляхом здійснення портфельних інвестицій.

Необхідними завданнями державної політики є якісна ревізія існуючої системи формування та підтримання інвестиційного клімату України, стратегічний аналіз пріоритетів розвитку національної економіки, а також ідентифікація чинників, які обумовлюють неефективність нормативно-правових актів, що приймаються з метою підтримання сприятливого інвестиційного клімату.

Отже, інвестиційну проблему в економіці України на нинішньому етапі його розвитку можна розв'язати шляхом забезпечення еквівалентності обміну між галузями і сферами економіки, встановлення економічно обґрунтованих та взаємовигідних цін на інвестиційні ресурси та визначення пріоритетних напрямків іноземного інвестування, які б забезпечили прискорений вихід економіки з кризового стану. З огляду на це, державна політика щодо формування інвестиційного клімату потребує докорінних змін і має проводитися на якісно вищому рівні. Вона має базуватися на забезпеченні стійкого підйому економіки України шляхом реформування фінансово-кредитної системи, удосконалення відносин власності, приватизаційного законодавства, земельних відносин, а також створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення іноземних інвестицій.

Список літератури:

1. Орлова В. Оцінка фінансових інвестицій на її вплив на достовірність балансу // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 3. – С. 40.
2. Федоренко В.Г. Інвестування // Економіка та держава. – 2008. – № 2. – С. 4-12.
3. Бережна І.Ю. Ретроспективний аналіз сутності інвестицій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 4. – С. 68–72.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 832 с.
5. Макроекономіка: Підручник / Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О.; за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 851 с.
6. Гаврилюк О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України // Фінанси України. — 2008. — № 2 (147). — С.68-81.
7. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні// Фінанси України. — 2008. — № 11 (156). — С. 65-74.
8. Яценко А. Передумови та особливості формування інвестиційного клімату в Україні // Економіка, фінанси, права -2005. -К.-С 15-17.

ОСОБЕННОСТИ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ В УКРАИНЕ

*Малая О.Ю., студентка группы МН-13-1
Научный руководитель: д. эк. н., профессор Пилипенко А. Н.*

23 декабря 2005 года Европейский союз официально предоставил Украине статус страны с рыночной экономикой. Недолго думая, США поступили точно также, и уже 17 февраля Украина получила и от неё статус страны с рыночной экономикой [1]. Но так ли это на самом деле? Для того, чтобы убедиться в этом, нужно разобраться, какие черты присущи классической рыночной экономике и наличествуют ли они в Украине.

Как известно, рыночная экономическая система характеризуется преобладанием частной собственности, предусматривает большое количество действующих производителей и покупателей товаров и услуг, свободу выбора предпринимательской деятельности, личную свободу всех экономических субъектов, одинаковый доступ их к ресурсам, научно-техническим достижениям, информации. Все процессы регулируются рыночным механизмом на основе свободной конкуренции. Вмешательство государства в экономические процессы – минимально [2]. При этом огромное значение для развития рыночной экономики имеет этика хозяйственной деятельности. Экономические субъекты, взаимодействуя друг с другом, должны уважать свободу других и право частной собственности, выполнять законы, вести честную конкурентную борьбу, быть ориентированными на длительное сотрудничество на основе формирования доверительных отношений и честной репутации.